

עוד על בחירת מין העובר

לכבוד העורך,

בענין בחירת מין העובר כתב פרופ' אברהם שטינברג¹ שמותר להתפלל תוך ארבעים יום להריון אם יהיה זכר או נקבה – וכתב התבואות שור בספרו בכור שור² דאסור להתפלל על הנס משום שמנכין לו מזכויותיו, והביא ראיה לכך מהגמרא בברכות³: "היתה אשתו מעוברת, ואמר יהי רצון שתלד אשתי זכר, הרי זו תפילת שוא". ואומרת ע"ז הגמרא "ולא מהני רחמי", והקשה ע"כ רב יוסף והלא גבי לאה מצינו שהתפללה והולד נהפך לבת וילדה את דינה, וא"כ חזינן שתפילה מועילה לשנות הולד. ותירץ בגמרא: "אין מזכירין מעשה ניסים" היינו: דגבי לאה זה היה נס, ומעשה ניסים שאני לא למדים מכך לשאר מקומות. ולכאורה, עדיין קשה, שיוכל אדם להתפלל ולבקש שתלד אשתו זכר בדרך נס, וא"כ מדוע היא תפילת שוא? אלא שמכאן ראיה שאסור להתפלל על הנס.

ובישועות יעקב⁴ כתב וז"ל: "דלהתפלל שתלד אשתו זכר בדרך נס אסור, דמנכין לו מזכויותיו, דהוא נס שאינו בפירסום, דאם תלד אשתו זכר אינו יודע שנעשה נס בזה שנתהפך לזכר, דאולי היה בתחילת יצירתו זכר. אבל נס מפורסם שנעשה על ידו קידוש ה', כמו אצל נס חנוכה, על נס כזה מותר להתפלל, כי לעומת מה שמנכין לו מזכויותיו מחמת הנס שנעשה לו, זכות חדש נוסף לו מה שע"י נתפרסם שמו של הקב"ה ושכרו הרבה מאד על כך" עכ"ל.

אך בספר בכור שור⁵ מחלק בין נס חנוכה לתפילה שתלד אשתו זכר באופן אחר, וז"ל: "עוד יש לחלק בין ניסים של טבע העולם, למלחמות החשמונאים שלא כדרך טבע העולם כלל, וכיוצא בזה הוא תפילת שוא, וצריך להיזהר שלא יתפלל שיעשה לו נס היוצא מטבע העולם" עכ"ל.

ויובנו דבריו, עפ"י ביאורו של המהר"ל⁶ בדברי הגמ' בשבת⁷: "ר' ינאי לטעמיה, דאמר לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה, לומר שעושין לו נס שמה אין עושין לו נס, ואם עושין לו נס מנכין לו מזכויותיו".

1. **אסיא** עז-עח טבת תשס"ו, בחירת מין העובר, פרופ' אברהם שטינברג, עמ' 83. לעיל עמ' 293-306.

2. שבת כא, ב.

3. ס, א.

4. סי' תרפב.

5. שם.

6. **חידושי אגרות ח"א** (הוצ' יהדות, תש"מ) עמ' כ.

7. לב, א.

פירוש: "כאשר עושים לו נס יוצא מן הסדר הטבעי, מנכין לו [מזכויותיו] הבלתי טבעיים. [כי הזכויות] אינו דבר טבעי כלל, רק הם לו שמורים לעולם הבא הבלתי טבעי. וכאשר הש"י נוהג עם האדם שלא [בדרך] הטבע, מנכה לו מזכויותיו אשר אינם טבעיים, שהרי אוכל מה שראוי לו לעולם הבא הבלתי טבעי בעולם הזה, כאשר הש"י עושה לו נס בלתי טבעי" עכ"ל. היינו שדווקא כאשר הנס נעשה ע"י שינוי במעשה בראשית ודרך לא טבעית, מנכין לו לאדם מזכויותיו משכרו העל-טבעי השמור לו לעולם הבא הבלתי טבעי. משא"כ כאשר הנס מלובש בדרך הטבע, ולא רואים שינוי מוחשי בסדרי ההנהגה בעולם לא מנכים לאדם משכרו העל-טבעי.

לאור הנ"ל נראה שישנה מחלוקת ביניהם, האם אפשר להתפלל לנס הכרוך בשינוי סדרי בראשית, דהרי בעל הישועות יעקב⁸ סובר שאדם יכול להתפלל לנס אע"פ שהוא כרוך בשינוי סדרי בראשית, ושינוי ההנהגה הטבעית, וכמובן שזה אך ורק בתנאי שעל ידי הנס יעשה קידוש ה'. משא"כ בעל הבכור שור⁹ סובר שאסור להתפלל ולבקש נס שאינו מלובש בדרך הטבע וכרוך בשינוי מעשה בראשית, מאחר שמנכין לו מזכויותיו ולא מועיל זה שנוספת לו זכות חדשה ע"י קידוש ה' שגורם.

הרב יצחק יהודה רוזן

מקור: אסיא עט-פ, עמ' 215-216 (2007)

8. בספרו ס"י תרפב.

9. בספרו תבואות שור עמ"ס שבת כא, ב.